

AMERIKANSKI SLOVENEK

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo L. S. D.

Organ of the Best Element of Americanized Slovenians. It covers News and Contacts of Masters of Special Importance to Them Not Found elsewhere.

STEVILKA 2

JOLIET, ILLINOIS, 29. NOVEMBRA 1918.

LETNIK XXVIII

PRINC ALEKSANDER JUGOSL. VLADAR

Imenoval bo deželne glavarje v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Cetinju in Splitu.

USTAVNI ZBOR V SARAJEVU.

Poskušajo po'avnati sporno stanje med Lahi in Jugoslavani.

Princ Jugoslovanski vladar.

Basel, Švica, 26. nov. — Iz Ljubljane poročajo, da je Jugoslovanski Narodni Svet v Zagrebu imenoval srbskega kronskega Aleksandra regentom jugoslovanske države. V Sarajevu je sklicano zborovanje, katerega se udeležijo vsi člani Narodnega Sveta iz Zagreba, petdeset delegatov iz Srbije in pet iz Črne Gore v svrhu, da se izvoli vladni kabinet jugoslovanske države.

Kronprince Aleksander bo imenoval deželne vladarje za Srbijo s sedežem v Belgradu, za Črno Goro v Cetinju, za Slovenijo v Ljubljani, za Hrvatsko v Zagrebu, za Bosno in Hercegovino v Sarajevu in za Dalmacijo v Splitu. Kakor hitro se uravnajo razmere, se bodo vršile volitve delegatov za ustavodajno skupščino, katera bo zborovala v Sarajevu in določila vladno obliko novi državi ter sprejela ustavo.

Sporno stanje med Lahi in Slovani.

London, 26. nov. — Izvrševanje pogodbe premirja med Lahi in Avstrijci na vzhodni obali Adrije je povzročilo mnogo neprilic in ozlovoljstva med Jugoslavani, kateri se boje, da Lahi nameravajo za stalno prevzeti omenjene pokrajine, ki so ravno iste, kakor jih omenja ona zloglasna tajna pogodba z 1. 1915 med Lahi in Zavezniki.

Jugoslavani so mnenja, in odločno zahtevajo, da naj bi bili omenjeni kraji začasno zasidnjeni po raznih mešanih zavezniških silah, a ne le italijanskih.

Ker so Lahi zavzeli Rieko, je Jugoslovanski Narodni Svet v Zagrebu vložil zoper iste vroč protest. Poroča se od vseh strani iz vzhodnih bregov Adrije, da so vroči spopadi med Lahi in Slovani na redu vsak trenutek.

V glavna mesta ob Adriji so ibile zavolj gorenjih nesporazumnosti poslance zmešane vojaške posadke zavezničkov, da delajo mir nad tamošnjimi pomešanimi prebivalci.

Poroča se, da zavezniške vlade nameravajo storiti vse potrebno da se zadeva vzhodnega obrežja reši, da bo v splošno zadovoljnost obeh strank. Stvar se potem predloži mirovnemu zboru v potrditev.

Socializem vlada Nemčiji.

Beč, 26. nov. — Pri včerajšnjih volitvah delegatov v vojaške, delavske in kmečke svete so zmerni socialisti porazili spartakovce (boljševike) v mnogih mestih severne Nemčije. Na shodu zastopnikov delavsko-vojaških svetov v Bremenju, Hannoverju, Hamburgu, Oldenburgu, Flensburgu, Osnabuecku in Wihlemshavnu je bila sprejeta resolucija z 81 glasov proti 20, da se mora sklicati narodna skupščina.

London, 26. nov. — Iz Stockholma poročajo, da so ruske sovjetske čete prekorčile reko Narvo in invadirale Estonijo od Finskega zaliva do jezera Peipus.

Berlin, 26. nov. — Liebknechtov organ "Rothe Fahne" zahteva, da se takoj organizira revolucionarno sodišče v Berlinu, ki ima soditi bivšega kaiserja in njegovega najstarejšega sina, bivšega kancelarja Bethmann-Holwega, dva zunanja ministra Jagova in Zimmermanna in voditelje večinske stranke, ki so podpisali kaiserjevo vladno za časa vojne.

Kodanj, 26. nov. — Pri volitvah revolucionarnega odbora v Draždanih na Saksionskem so dobili zmerni socialisti 87.483 glasov, manjšinski socialisti in boljševiki pa le 5500. Potem-

CHICAGO STRAŠI RDEČI BOLJŠIVIZEM.

Zvzni redarji so našli pozive, priporočujoče upor in zajtje vlade.

WILSON IDE PRIHODNIJ TEDEN

Tom Mooney, obsojeni delavski vodja, pomiloščen v došmrtno ječo.

Boljševizem v Chicagu.

Chicago, 29. nov. — Tukajšnji zvezni pravdnik je prišel na sled nevarnemu društvu boljševikov. Našli so več tiskanic v katerih se poziva ljudstvo na upor in se priporoča prekučiti sedanjo vladu v Chicagu.

Dognalo se je, da so bile dotične pozivnice tiskane v tukajšnji socialistični tiskarni lista "Arbeiter Zeitung". Pričakovati je zanimivih pojavov v zadevi.

takem bodo meli prvi 47 lanov v odboru, zadnji pa tri lane.

General Ludendorf, bivši upravitelj nemške armade je pobeignil na Švedsko.

London, 26. nov. — Po zadnjih vesteh se bliža Nemija razpadu v več neodvisnih republik. Socialistična vlada na Saksionskem je izjavila, da ne bo podpirala spartakove vlade v Berlinu in zahteva sklicanje narodne skupščine. — "Vorwaerts" poroča, da namerava Bavarska z ostalimi državica mi ob Reni in z Nemško Avstrijo vred ocepiti se od Berlina in ustanoviti neodvisno jugonemško republiko. Zmagoviti zavezniki vidjo v notranjem položaju Nemčije resno krizo. Pogoji premirja se sicer metodčno izvršujejo, ampak bližnja bodočnost je kljub temupreprežena s temnimi oblaki. Angleski konservativni političarji — n. pr. lord Cecil — so že pričeli govoriti o "pravica delavstva do delnega profita in delne uprave v industrijah", da se s tem odvrne nevarnost socialne revolucije.

Rudeča "fana" v San Francisco.

San Francisco, 28. nov. — Rudeča zastava ruskih boljševikov je zaplapolala pri nekm tukajšnjem shodu, poročajo tukajšnji izvezni detektivji. Zapeli so "marzelajzo" in vprizorili eno dejanje igre "Car v pregnanstvu". Sliki Lenina in Trockija sta bili razobešeni. Izmed prisotnih je bilo mnogo Rusov, ki so ušli vojni službi. Redarji so prijeli nekatere vodje shoda, kar ni povzročilo hrupa.

Spopadi v New Yorku.

New York, 28. nov. — Sinoči se je vnel boj med 9.000 ali 10.000 socialisti ter 600 vojaki v Madison Square Garden v New Yorku. Spopadi so trajali štiri ali pet ur. 200 policistov si je na vse načine prizadevalo, da bi preprečilo spopad med vojaki in zborovalci, ki so nosili rdeča znamenja: zastave, ovratnice, rosete itd.

Ker so policisti slednjic izprevideli, da so v manjšini, so poklicali na pomoč vojaštvo.

Namen vojaštva je bil poloviti vojaške in mornarje, ki so napadali, oboroženi s kolec, socialiste, ki so se vračali, okinčani z rdečimi znamenji, z nekega zborovanja v Madison Square Garden.

Socialistično zborovanje je imelo dvojen namen: protestirati proti oblastim v San Francisco, ki hočejo usmrtili Toma Mooneyja ter navduševati se za nemške socialiste, ki so dobili kontrolo nad nemškim narodom.

Nemiri so se začeli vsled tega, ker zborovalci niso vpoštevali povelja newyorškega župana Hylana, da ne sme biti v dvorani rdečih zastav in da zborovalci ne smejo imeti rdečih znakov.

Tom Mooney rešen vislic.

San Francisco, 28. nov. — Tom Mooney, ki je bil obsojen na večala z zvezi s smrtno desetih oseb pri razstrelbi v San Francisco 22. julija 1916, je bil pomiloščen od gov. W. D. Stephens na došmrtno ječo. Pri tej priilki je rekel gov. Stephens, da je to storil na željo predsednika Wilsona.

Wilson pojde prihodnji teden.

Washington, 28. nov. — Takoj, po prečitaniu svoje poslanice kongresu, v kateri bo priporočal razne takojšnje ureditve potrebne zadeve, se bo Wilson vkrcal na parnik, da odpotuje v Evropo, kjer bo ustmeno pojasnil zaveznikom kako se naj bi uredil svet za stalen mir.

Ostane v Evropi šest tednov.

Predsednik Wilson namerava ostati v Evropi kakih šest tednov. Do zdaj se še ne ve kdaj se prične mirovni kongres. Vendar pravijo, da kmalu po Božiču.

"Bela hiša" v Parizu.

Pariz, 25. nov. — Princ in princesinja Murat na prošnjo francoske vlade prepačila svojo hišo št. 28 Rue de Monceau da bodeta v njej stanovala predsednik Wilson in njegova soproga dokler bodeta v Parizu.

Predsednik Wilson bo našel v stanovanju ve daril predsednika Washingtona, katerega nečakinja je poročila princa Ahila Murata. Hiša ima tudi velik vrt.

Princesinja Murat stanuje v svojem gardu de Chambly, kjer oskrbuje nekaj sto francoskih ranjencev. Navzlic svoji starosti je princa Murat pričetkom vojne stopil v armado kot častnik konjice. Tekom vojne je izgubil enega sina, drugi pa je bil nevarno ranjen.

Pariz se pripravlja.

Da se Pariz pripravlja na mirovno konferenco, se razvidi iz tega, ker so najeti že vsi boljši hoteli za številne zatopnike Anglije, Amerike, Italije, itd.

Amerikanci so najeli hotel Crillon nasproti Place de la Concorde in bližnja postolja, v katerih je bil nastanjen Ameriški Rdeči Križ.

Skupno je naročenih 25 največjih hotelov, vsled česar tujci nikakor ne morejo dobiti v Parizu prenočišča.

Razun osebnega Wilsonovega zastopnika polkovnika House ni nobene zavezniškega zastopnika v Parizu. Pa tudi House je zaradi influence navezan na posteljo in ravno tako tudi vse njegovos premstvo.

IZJAVA SLOVENSkih DUHOVNIKOV V AMERIKI, 15. OKT. 1918.

Mi slovenski duhovniki, državljani Z. D. na svojem sestanku 15. oktobra 1918 v Jolietu, Ill., s tem izjavljamo:

1. — da izražamo svoje globoko spoštovanje, hvalečnost in udanost vladi Z. D. in njih velikemu predsedniku Woodrow Wilsonu v tej njegovi strašni borbi za svobodo in demokracijo in samoodločevanje narodov sveta.
2. — da mi s tem dajamo naši vladi in našemu velikemu predsedniku Wilsonu vse svojo moralno in gmotno pomoč in da pozivamo vse Slovence Združenih Držav, da naj drage volje prinese vse in vsake žrtve, katere bo zahtevala od njih naša vlada.
3. — da smo prepričani, da je trajni svetovni mir mogoč edino na podlagi popolne svobodne samoodloče vseh narodov in da se posebno jugoslovansko vprašanje da rešiti samo na podlagi teh načel.
4. — da, vživajoč sami pravo demokratsko svobodo v tej naši novi domovini, priporočamo svojim rojakom v stari domovini kot podlago njihovega samoodločevanja ustavo Združenih Držav.
5. — da v imenu naroda doma prosimo našo Ameriško vlado in našega predsednika Wilsona, da čuva in brani sveta tla slovenske zemlje pri regulaciji novih meja bodoče Jugoslavije s posebnim ozirom na Trst, Gorico, Primorje, Korško, Štajersko in Ogrsko.
6. — da stojimo solidarno na izjavi S. N. Z. sklenjene na njeni konvenciji dne 16. aprila 1918 v Clevelandu, O., ki se glasi:

Slovenska Narodna Zveza na svoji konvenciji dne 16ega aprila, 1918, v Clevelandu, Ohio, svečano izjavlja:

1. Da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod.
2. Da mi Slovenci osamljeni ne moremo eksistirati in vidimo rešitev našega naroda samo v političnem združenju s Hrvati in Srbi v svojo samostojno in neodvisno državo.
3. Da morajo biti vsi trije deli jugoslovanskega naroda popolnoma enakopravni in da mora biti enakost zagarantrana v osnovnih ali temeljnih državnih zakonih.
4. Da stojimo krepko na stališču principov našega predsednika Wilsona, po katerih ima vsak narod elementarno pravico določati si sam svojo usodo in obliko svoje države.

Vseld tega Slovenska Narodna Zveza kot ameriška organizacija izjavlja: Da ima jugoslovanski narod v domovini neovrženo pravico, da si uredi svoje politično in državno življenje v svojem ustavotvornem dšavnem zboru, ki mora biti izraz prave narodne volje in mora imeti najvišjo suvereno oblast.

Vendar pa Slovenska Narodna Zveza v Ameriki globoko prepričana, da je edino popolna demokracija za zdrav ekonomski, kulturni in državni razvoj vsakega naroda, predvsem pa jugoslovanskega naroda absolutno potrebna, smatra umestno izjaviti, da mora bodoča ustava našega naroda temeljiti na sledečih modernih demokratičnih osnovah:

1. Popolna svoboda govora in tiska.
2. Popolna verska in politična svoboda.
3. Popolna svoboda pouka.
4. Popolna svoboda združevanja in zborovanja.
5. Splošna, enaka, direktna, tajna in proporcionalna volilna pravica obeh spolov za vse politične in samoupravne zastope.
6. Najširja avtonomija samoupravnega življenja.
7. Narodni referendum in inicijativa.
8. Odgovornost vseh javnih uradnikov narodu samemu.
9. Popolna enakopravnost vseh državljanov pred zakonom.
10. Odprava plemstva in vseh srednjeveških fevdalnih protidemokratskih pravic.
11. Podržavljenje vseh velikih posestev, ki so v rokah nemških in madžarskih magnatov.
12. Rešitev agrarnega vprašanja kot najvažnejšega vprašanja poljedelskega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v smislu socialne pravičnosti.

7. — da obsojamo ono politično združenje med nami Ameriški Slovenci, katerega socialistični voditelji, ki nimajo nobene zaslonbe v narodu v starem kraju, hočejo na premeten način pod krinko nekega takozvanega republikanskega Združenja zanesti med Jugoslavane v Ameriki razdor in nekaj, kar ni nič drugega, kakor goli Boljševizem v jugoslovanski obliki.

8. — izražamo svoje globoko spoštovanje onim jugoslovanskim višjim pastirjem in voditeljem naroda v Evropi, ki so tako odločno odobrili majsko deklaracijo in tako nevstrašno nastopili za njeno uresnitje, katere jedro je kratko razložil poročevalec Jugoslovanske Dem. Stranke Dr. Ravnikar, dne 29 in 30 junija 1918 na njenem ustanovnem shodu v Ljubljani, v Avstriji, ki se glasi: Jugoslavani zahtevajo za trojnim narod Slovencev, Hrvatov in Srbov narodno državo, urejeno na demokratičnih načelih, v kateri bo priznana enakopravnost vseh razredov in narodnih slojev, brez razlike naspol, katerim mora tajna in direktna volilna pravica odpreti pot v vse zakonodajne in avtonomne uprave od občine do parlamenta. Vse institucije te države morajo biti demokracije in posebno pa našim jugoslovanskim divizijam, ki se bore tako zmagovprašanjih mora odločevati cel skupen narod potom splošnega glasovanja.

9. — da izražamo globoko spoštovanje vsem onim našim rojakom mučenikom v Avstriji, ki so morali na sebi občutiti vso težo krute Avstrijske avtokracije in posebno pa nižim jugoslovanskim divizijam, ki se bore tako zmagoslavno z zavezniškimi armadami na vseh bojiščih in jih pozivljamo, naj juna kšo vstrajajo v začemtem boju do končne zmage.

NAPREJ PO ZAČRTANI POTI!

Drago slovensko ljudstvo! — Tu imaš izjavo svojih duhovnih voditeljev glede sedanje naše narodne politike. Mi, tvoja duhovščina, smo dobro premislili naše sedanje politične razmere, premislili smo dobro programe obstoječih naših strank in političnih organizacij. Po dolgem in resnem in natučnem razmišljanju smo pa prišli do gotovih zaključkov in prepričan, katere smo tukaj podali v tej naši izjavi.

Glavne točke našega prepričanja so, da jih ponovimo: 1. da je sveta dolžnost vsakega ameriškega Slovenca, da se v tem velikem času zanima za narodno politiko, da z njo sodeluje in ji posveti vso svojo skrb in pozornost, ter dalje, da je pripravljen žrtvovati, če treba, vse za blagor in rešitev naroda.

2. da mi ameriški Slovenci ne smemo in ne moremo imeti druge in drugačne politike, kakoršna ima naš narod doma.

3. da ne moremo usiljevati narodu doma, kakšno obliko vlade se mora izbrati. Hvala Bogu, ima voditelje, na katere se lahko popolnoma zanesemo, da ga bodo vodili po pravi poti k pravemu cilju. Pač pa kot Amerikanci jim resno svetujemo, da si naj izbere ustavo Združenih držav za podlago svoje bodoče države.

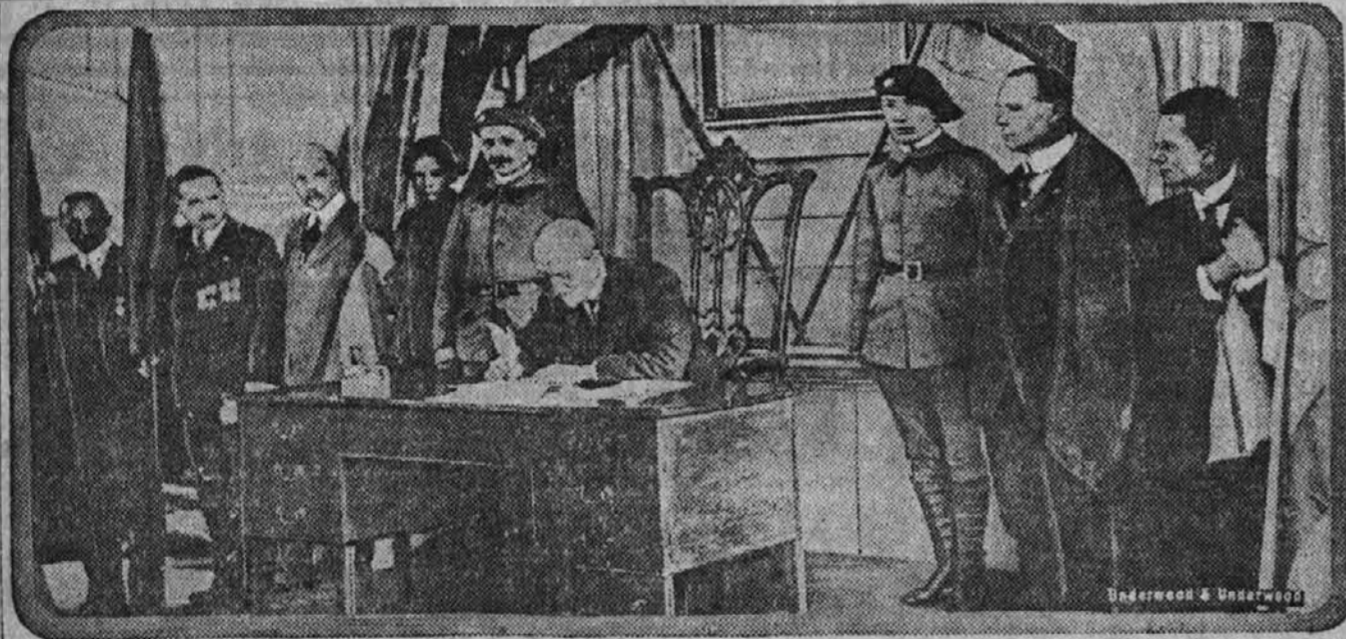
4. da smo našli, da ima Slovenska Narodna Zveza vse te misli in vsa ta načela, zato jo pa odobravamo, potrjujemo in priporočamo vsem svojim rojakom, da se je oklenejo in z njo sodelujejo za uresnitje njenega programa. Zvezi pa ključemo: Krepko naprej, mi smo z Vami!

5. da vidimo v Slov. Rep. Združenju ne odkritega dela za napredek, slogo in ednost naroda, temveč za njega razdor, neslogo in škodo, da zato resno svarimo svoje ljudstvo pred to organizacijo.

Slovensko ljudstvo, prepričani smo, da uvidevaš, da smo mi tvoji duhovni voditelji nastopili s to izjavo samo radi tega, da tebi pokažemo pot, da ti damo navodil, po kateri poti hođi, da boš prišlo do končnega uspeha. In da smo to storili samo iz ljubezni do tebe in v skrbi za našo narodno prihodnjost. Ljudstvo, bodeš sledilo svojim pastirjem? Jim boš zaupalo?

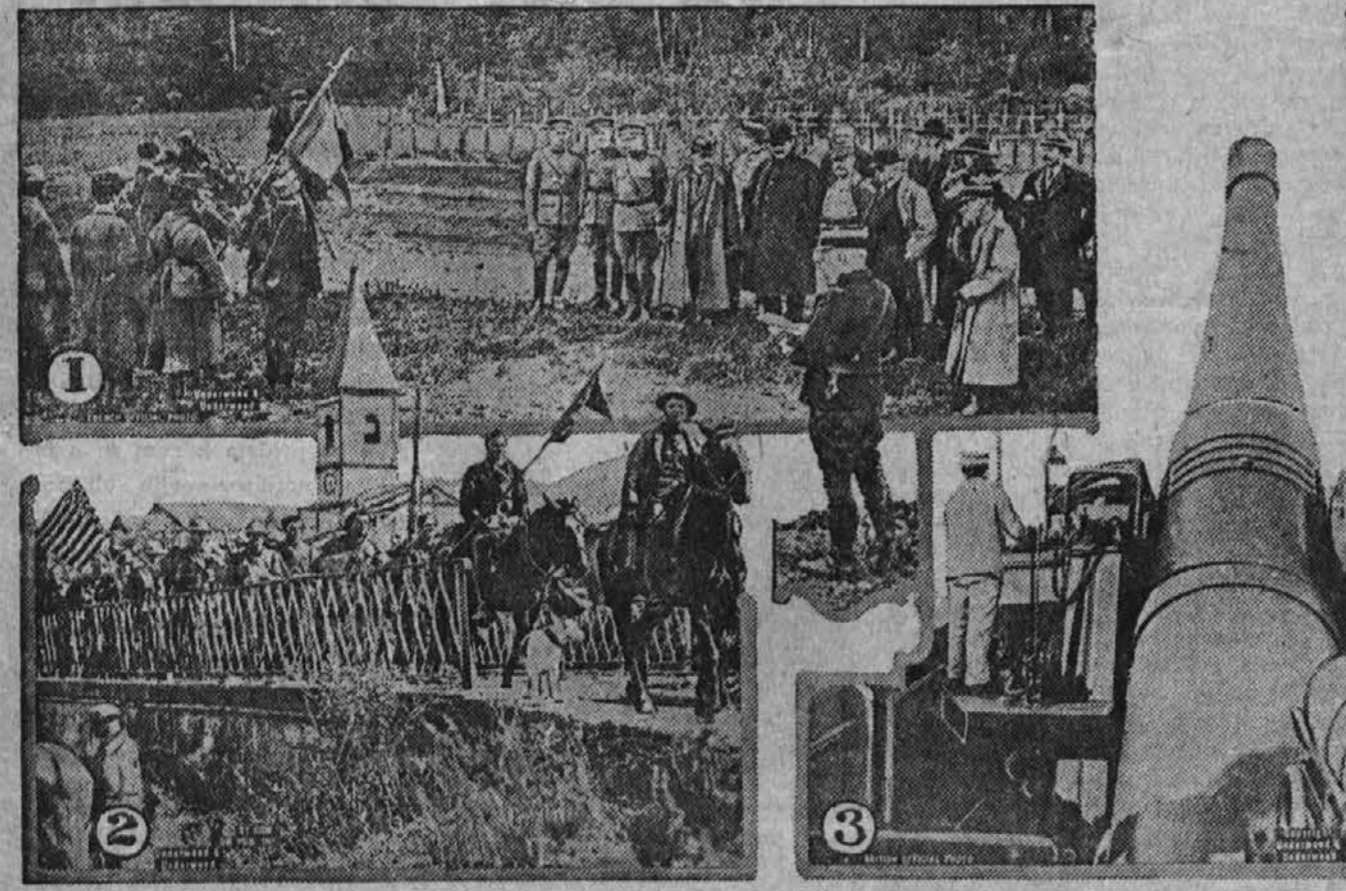
Doma so se oglasili slovenski duhovniki, na čelu škof Jeglič, škof Mahnič, nadškof Bauer, sprejeli majsko deklaracijo in cel narod je kot en mož sledil in šel za njimi. Tu je sprejelo glas duhovščine celo ljudstvo, kakor katoliški Slovenci, tako enako socialisti, liberalci in vse druge struje. In vspeh? — O, kako je velik! Slovenski narod je danes pred drugi svoje svobode!

Nadaljevanje na 5 strani.

PODPISOVANJE IZJAVE NEODVISNOSTI ČEHOSLOVAKOV.

V Independence dvorani, Philadelphia, so zopet podpisovali novo Izjavo Neodvisnosti, a ne za Amerikance temveč za dežele in narode Čehoslovakov. Podpisuje prof. Masaryk, prvi predsednik čehoslovaške republike.

1. Ob grobu ameriškega vojaka, ki se je boril in umrl v Franciji za domovino.
2. Amerikanski žolnriji se vračajo z dela.
3. Britanski 15-inch top, ki je bil v poslen ob Pivai na Laškem.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Joliet, Ill., 27. nov. — Božič se pri-
 žuje. Prihodnja nedelja je že prva
 ventna, vendar še nimamo "belega
 rca", kakor navadno vsako leto ob
 j dobi. Vreme imamo uprav krasno
 adnje dni. Sicer se ni dobro hvaliti,
 er vremenski preroki kaj radi zaobr-
 nejo obljube. Morda potka starka zi-
 na v belem snežnem plašču predno bo
 a vremenska hvala čitana. Letos bo
 veti adventni čas in božični prazniki
 ešejši, kakor tekem zadnjih štirih
 et, ker v marsikatero hišo se vrne sin-
 ko, ki je služil domovini do sijajne
 image. Dobrodošli naši fantje!

— V nedeljo večer se je višila seja
 v hrvatski šoli, katero so sklicali od-
 bori društev. Na letakih se je vabilo
 vse Hrvate in "Dalmatince" k seji
 in na delo za hrvatski narod. Poroča-
 jo, da je bila udeležba velika in seja
 tako burna, da nekateri še vrat niso
 iskali, ko so želeli zapustiti sejo, tem-
 več so kar skozi okna "frkali", za nji-
 mi stoli in mize. Zmagali, da so
 "pravši", a "grškoviči" da so bili
 sijajni poraženi. Je že zlo, če pridejo
 na sejo nepovabljeni. Doma biti je
 na se jo nepovabljeni. Doma biti je

— G. Filip Gorup, dolgoletni ured-
 nik našega lista, se nahaja v St. Jo-
 seph's bolnišnici od zadnje sobote.
 Počuti se že mnogo bolje in upamo,
 da se kmalu vrne med nas.

— G. Jos. J. Nemanich, ki služi
 Stricu Samu je že od poletja v Camp
 Forest, Lytle, Ga., nam poroča po
 dopisnici, da se kmalu vrne na dom,
 kot veteran. Dobrodošeli!

— "G. N." poroča, da je v New
 Yorku umrl g. Josip Cvetkovič, v sta-
 rosti 33. let. Dasi je bil močne posta-
 ve, ga je influenza premagala v ne-
 deljo jutro. Rojen je bil 31. okt. 1885
 v Vel. G. pri Brežicah na Štajerskem.
 Bil je večletni urednik mno-
 gih časopisov in tudi delatelj na razno
 konvencijah, zlasti v letih 1914-1915.

Mnogi rojaki povprašujejo, če se
 bo kmalu lahko pisalo v staro domo-
 vino, in če se bo skoraj lahko denar
 pošiljal, kakor pred vojno. O tem ne
 moremo nič sigurnega poročati, a upa-
 ji je, da se bodo vlade za to stvar
 potegnile kmalu in uredile tozadevno
 pošto zvezo, ker je to zdaj že krva-
 vo potrebno. Ko se bo kaj v tej za-
 devu doseglo, bomo poročali na tem
 mestu.

— Rojaki in rojakinje! Pripravimo
 vsak nekoliko dolarjev, da jih bomo
 poslali svojim dragim, ko se zveza od-
 pre, ker tam v stari domovini gotovo
 silno trpijo radi vsakovrstnega poma-
 njanja. Pa ne toliko na kmetih,
 kakor po raznih mestih. Pa tudi si
 prihranimo par dolarčkov za razno-
 stno podpiranje sirot in vdov v stari
 domovini od katerih bomo gotovo pre-
 jeli mnogo tozadevnih prošenj, ko
 bodo pošta zveza v redu. Dobro je
 darovati za razne namene in poma-
 gati vsestransko, a vsakdo pa mora po-
 magati svojim sorodnikom, pa tudi
 raznim narodnim organizacijam, kate-
 rih namen je brisati solze sirotam in
 vdovam ter podpirati o ne, ki sami za
 sebe skrbeti ne morejo. Torej pri-
 pravimo se vsak, da bomo lahko pos-
 lali par dolarjev v domovino, ko bo
 to mogoče in sigurno.

— "Liberty Hall" namerava jo postavi-
 viti v Jolietu v čast vojakom, ki so da-
 rovali svoje življenje za domovino in
 demokracijo v predkratkem minuli vojni.
 Ta zavod bo lep spomenik, pa še
 več, ker se ga namerava urediti tako,
 da bo služil mladini v zabavo in raz-
 vedrilo ne oziraje se na strankarstvo.
 Vsakdo bo dobrodošel v ta zavod ne
 oziraje se na njegovo narodnost ali
 versko prepričanje, ker smo vsi Ameri-
 kanci. Prav tako! Takega zavoda
 potrebujemo, posebej naši mladeniči.

— Ranjeni vojaki so se peljali več-
 raj skozi Joliet v posebnem vlakcu, ob-
 stoječem iz desetih kar, v Camp
 Dodge, Des Moines, Iowa, kjer se bo-
 do zdravili v vojaški bolnišnici.

— "Sinovi Zrinskog", 113 H. Z., so
 na svoji seji sprejeli v nedeljo sledeče:

To his Excellency
 Woodrow Wilson
 White House,
 Washington, D. C.

American Yugoslavs (Croations, Ser-
 bians and Slovans) natives of Dalma-
 tia, Istra, Carnolia and Cr-tia assem-
 bled at a mass-meeting in Joliet Nov.
 24th, express to Your Excellency, as
 to the father of the liberated Jugo-
 slavia, their highest appreciation, be-
 ing assured that at the coming peace
 conference Your Excellency will in-
 sist that the fate of our nation be
 disposed according to the self-deter-
 mination of the people a principle so
 admirably expounded by your Excel-
 lency and so universally approved by
 the people of the great American re-

public; so that all the Yugoslav terri-
 tories, particularly Trieste, Fiume,
 Dalmatia, Istra, Goriza and South-
 ern Carnolia become united with an
 independent Jugoslavia, in order that
 the rightful aspirations of the Jugo-
 slav people may be realized and a per-
 manent peace so necessary for the de-
 velopment of the entire world and es-
 pecially of the sorely tried Jugoslav
 people may be assured.

Dr. A. Matijaca,
 N. J. Vranichar,
 J. Zorič.
 Committec.

Anaconda, Mont., 23. nov. — Dne 18.
 nov. t. l. je neizprosna smrt posegla
 vmes pri eni v tem mestu najbolj spo-
 štovani in pobožni družini, Žugel.
 Umrla jim je dvaindvajset letna hčer-
 ka vsled influence.

Njeni starši se v potu svojega obra-
 za trudijo za blagor svojih otrok, kar
 dokazuje ravno umrla Mary. Imela
 je najvišjo šolsko izobrazbo. Imela
 je diplomo od višje šole (High
 School), diplomu od kolegije (Busi-
 ness College), bila je najboljša igra-
 lka na klavir in orglje itd.

Bila je knjigovodkinja in blagajni-
 čarka pri eni največji tukajšnji trгови-
 ni. Bila je knjigovodkinja pri društvu
 "K. and L. of Security." Bila je igra-
 lka na klavir pri društvu "Teomen",
 ob enem se je mnogo trudila ob pro-
 stem času pri pletenju za Am. Rdeči
 Križ.

Z vsjo smelostjo trdim, da tako de-
 lavine in izobražene dedice, kot je bila
 Miss Mary Žugel, je težko najti med
 priprostim narodom. Njej na grobu,
 tako preranem, veljajo besede Gregor-
 čiča:

Oh kolike duha zaklade
 S teboj je črni grob požrl,
 Načrte tvoje, staršev nade,
 Udarac smrtini vse je strli!

— Če so nam tožbe resnične dokazu-
 je dejstvo, da takšnega sprevidu, ka-
 ka je imela ranjka, ne pomni to me-
 sto Anaconda. V ospredju so koraka-
 li člani gor. om. društva, za raskvijo
 pa se je nabralo toliko vozov in ljud-
 stva vseh narodnostih in vero izpove-
 danj, da je tvorilo skoro eno miljo dol-
 go procesijo.

Prežalostno je gledati, ko starši sto-
 pajoo za raskvijo tako nadebudnega o-
 troka, toda tolažiti jih moramo, da
 Bog že ve kaj dela. Poklical jo je k
 sebi ker jo je ljubil. Poklical je iz
 tega viharnega življenja, ker je toliko
 britkosti, krizev in težav in jo posadil
 v ono veselje, katero je pripravil onim,
 ki njega ljubijo.

Tem potom staršem največjo soža-
 lje, njej pa naj sveti večna luč nad
 zvezdami. X.

Pittsburg, Pa. — Pozor Slovenci in
 Slovenke iz Pittsburga in okolice.
 Ker je naša domovina v nevarnosti,
 da pride iz dežja pod kap, to je, da ho-
 če požešni Italijan vzeti najboljši del
 Slovenske zemlje, se je sklenilo, da se
 drži protestni shod v Kranjskem Slo-
 venskem domu na 57th St. dne 1. de-
 cembra ob 1. uri popoldan.

Nayzoč bode kongresnik, katero bo-
 de naš protest proti zasedanju Slovcn-
 ske zemlje predložil na pravo mesto.

Rojaki! Udeležite se vsi brez izjeme,
 ker samo ako nas bode v resnici
 veliko bode ta protest kaj zalegel.

Izgovora tu ne sme biti, ker isti
 kateri ne pride, ga bomo smatrali
 za italijanskega propagandista.

Pokažite da imate še ljubezen do
 domovine. Tu se sedaj ne gre za
 strankarstvo, pač pa za rešitev več sto-
 loč Slovencev izpod tujeja jarma in
 suženstva.

Ako dosežemo kar hočemo, bomo
 ponosni na to, ako pa ne, pa vsaj nam
 ne bodo mogli predbacivati, da nismo
 nič storili.

Torej vsi na krov brez izjeme!
 ODBOR.

Pueblo, Colo., Nov. 24th, 1918.

Amerikanski Slovenec,
 1006 North Chicago Street,
 Joliet, Ill.

Gospodin Gorup:-
 Da ne zaostanemo za Jolietško na-
 selbino smo tudi v Pueblo že nabrali
 več sto podpisov na poslanici katero
 pošljemo v par dneh na predsednika
 Wilsona in copy pošljemo v par dneh.
 Razna društva so tudi brzojavila na
 Predsednika da se zauzame za Jugo-
 slovansko stvar, katero je sedaj v ne-
 varnosti.
 Zanimiv brzojav je nocoj poslal naš
 častiti Reverend Zupan, v imenu svojih
 faranov.
 Prosim da stvar uzamete v svoj list
 da narod vidi da Pueblo živi in gori
 za ubujenje Jugoslavije.
 S pozdravom,
 Dan Predovich.

Pueblo, Colo., November 24, 1918.

President Woodrow Wilson,
 The White House,
 Washington, D. C.

My parish has ben greatly stirred
 up by an article in magazine The
 Nation dated November Sixteenth
 Nineteen Eighteen under the title The
 Secret Treaty of London in which it
 says that a motion in House of Com-
 mons for revision of Secret Treaty
 with Italy by which she was to be
 paid with part of Jugoslav lands for
 entering war has ben elicited from
 Mr. Balfour reply to the effect that
 England will stand by her agreement
 made previous to our entrance in war
 even if inconsistent with a democra-
 tic peace.

I was born in Carniola C. C. and my
 congregation is all Jugoslavs mostly
 from districts in Gorizia, Gradisca,
 Trieste, Carniola, Istra and Dalmatia.
 The Service flag with eighty-five stars
 on my parish is looked upon with
 pride by all especially mothers who
 were all born in above mentioned Jugo-
 slav lands knowing that they have
 given their sons for democracy of
 peoples in general and your princi-
 ples of self determinaton of nation.

With hearths full of joy Thanks to
 your foresight we read todays news
 of our armies being sent to Trieste,
 Fiume and Cattaro knowing that
 wherever the stars and stripes wave
 there will be no injustice perpetrated.
 In the name of my parish and all Ju-
 goslavs we ask for nothing fairer
 than a plebiscite to be carried out un-
 der American supervision in the lands
 promised by the Third Partis to Italy
 previous to our entrance in war.

With full confidence in you we rest
 at easy.

Reverend Ciril Zupan, K. C.
 For St. Mary's Parish, Pueblo, Colo.
 SLOVENSKA NARODNA ZVEZA,
 v Ameriki.

Sedež: Cleveland, Ohio.—Inkorpori-
 rana v državi Ohio.—Glavni urad:
 1052 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

IX. ZAPISNIK
 seje izvrševalnega odbora S. N. Z. v
 Ameriki za mesec oktober 1918.

(Konec.)

NOVI ČLANI.

Cleveland, Ohio.—Frank Beg, An-
 ton Pinecki, Jurij Herle, Jurij Polak,
 Valentin Škofic, Martin Janežič, Ste-
 fan Judnich, Vencelj Polshak.

Joliet, Ill.—George Lopartz, Anton
 Jagodnik, Joe Zupančič, Steve Strukel,
 Josip Tekavčič, Steve Maroit, Sim-
 on Setina, Filip Živec, Ignac Groz-
 nik, Anton Okorn, John Virani, Frank
 Lavrič, John Pavlin, Frank Duša,
 Frank Zupančič.

Chisholm, Minn.—Agnes Michelich
 Janko Klisurič, Eli Bolteh, Peter Dan-
 culovich, Nikola O. Bradovich, Eli
 Tupeck, Karol Klur, Joseph N. Brate,
 Dane Padovinan.

New York, N. Y.—Jakob Medved.

Forest City, Pa. — Frank Medved,
 Frank Lipovec, Matija Zidar, Anton
 Mlinar, Anton Bokal, Charles Žigon
 Gregor Škubic, Anton Drašler, Anton
 Zupančič, Matija Mihevc, Louis Ple-
 nicar, Frank Ceglar, John Okoron,
 Frank Miklažič, John Marinich, Stan-
 ley Sotlar, John Černe, Ignac Novak.

Nottingham-Cleveland, Ohio.—Mat-
 ja Nemeč, Jakob Lesič, Frank Kleš-
 nik, John Mezgec, Frank Makenda,
 Leopold Meyžek, Egidij Rome, Louis
 Jerše, Anton Pugelj, Lovrene Seme,
 Frank Škofca, John Klinc, Jernej O-
 berstar, Mike Marinich, John Gorle,
 Ignac Jakše, Vincenc Badalich, Anton
 Slapko, Otto Pentoni, Frank Serlan,
 John Babjič, Anton Globokar, Frank
 Nose, Frank Skotin, Luka Boje, Frank
 Žlajpah, Peter Andošek, Joe Kranec,
 John Štebil, Louis Recher.

Prestopil: št. 102 Ivan Možina od
 št. 1. k št. 23 v New York N. Y.

FINANČNO POROČILO ZA
 MESEC OKTOBER 1918.

DOHODKI:	
Rezit št.	
256 Dr. J. M. Seliškar, za N. D.	\$25.00
257 Frank in Fanny Hudover- nik, do 10	2.00
258 Frank Kenik, do 7-8-9	3.00
259 Frank Zupančič, do 8-9	1.00
260 Jože Kregar, do 10	3.00
261 I. M. do, 10 in darilo	1.79
262 Podr. Ilirija, št. 23, N. D.	76.50
263 Stanko Mlakar, do 11-12	1.00
264 Anton Smole do 10-11	1.00
265 Mihael Kočevar, do 9-10	1.00
266 aZ prodane razglednice	2.00
267 Louis Zakrajšek, za N. D. 9-10-11	.75
268 Peter Danculovich, do 10	1.00
269 Nikola Odbranovich do 10	1.00
270 Eli Tupeck, do 10	1.00
271 Dane Badovinan, do 10	1.00
272 Podr. Simon Gregorčič, št. 13. članar	9.00
273 Rev. F. Schiffer, do 8- 9-10	3.00

274 Frances Britc, do 8	1.00
275 John Klun, do 8	1.00
276 Karol Pakiš, do 8	.50
277 Frank Champa, do 10	.50
278 Ivan Champa, do 10	.50
279 Ivan Pakiš, do 10	1.00
280 N. R. Dragišič, do 9	1.00
281 John Sušak, do 9	.50
282 John Arko, do 9	.50
283 Nick Kovačević, do 8-9	2.00
284 Marko Radinovič, do 8-9	2.00
285 Geo. Latkovich, do 9	.50
286 Peter Gozdanovich, do 9	.50
287 Steve Prapornik, do 9	1.00
288 Ivan Požar, do 8	.50
289 Peter Staudohar, do 10	.50
290 Mark Pakiš, do 9	.50
291 Luka Trhlen, do 10	.50
292 Neimenovan, daroval	2.00
293 Anton Planecki, do N. D. 10-11-12	2.25
294 Jože Čer, do 10	1.00
295 Jože Jerš, do 10	6.00
296 Frank Drašler, do 10	5.00
297 Jože Zalokar, do 9	5.00
298 Frank Krešević, do 9-10	.50
299 Jože Paletič, do 10	1.00
300 Podružnica, št. 3. do	15.00
301 Podr. Slovenska Svoboda, št. 26. do	5.50
302 Izvredni dohodki	1.50
303 John Čebelar, do 10	1.00
304 Carmen Korče, do 1011	10.00
305 France Korče, do 10-11	2.00
306 Vencelj Polshak, za si- rote	4.00
307 Vencelj Polshak, za N. D. 11	1.00
308 Louis Šušteršič, do 9-10- 11-12	2.00
309 August Lipošek, do 9- 10-11-12	4.00
310 Jurij Polak, do 11-12	1.00
311 Jurij Herlo, do 11-12	.50

Skupaj...\$217.79

STROŠKI:

Ček za dekoracijo pri paradi ob pri-
 liki 4 vojnega posojila..... \$25.00

Paul Schneller, predsednik
 Frank Hudovečnik, tajnik.

VESTI IZ DOMOVINE.

(Jug. Čas. Urad, Washington, D. C.)

Sledeče vesti so pošnete iz raznih
 številk Slovenskega Naroda:

Slovenski Narod tudi v Črni Gori
 prepovedan. — Naš list so sedaj pre-
 povedali tudi v Črni Gori. Seveda taj-
 no. Niti toliko moralniškega poguma
 nimajo, da bi prepoved razglasili, tem-
 več si pomagajo na ta način. Da list na
 pošti krađejo in sežigajo! Seveda v
 imenu zakona!

Poslanec Jaklič se je pri glasovanju
 o proračunskem provizoriju očitno po-
 stavil na—nemško stran. Kakor nam
 namreč naknadno poročajo iz Dunaja,
 je poslanec Jaklič do glasovanja o
 proračunskem provizoriju v zbornici
 navzoč, pa se je, ko bi bil moral oddati
 svoj glas—umaknil v kuloarje. Seve-
 da ej ravnal strogo po navodilih svo-
 jega gospoda Šušteršiča, ki opravlja za
 vlado še važnejše posla, nego je po-
 moč v zbornici. V malo dneh sta
 tako Jaklič in Šušteršič dvakrat izdala
 narodne interese. Jaklič je, kakor
 znano, pobegnil iz zbornice tudi, ko
 se je vršilo glasovanje o obtožnici
 Seidlerja.

Z Goriškega.—Stara navada, stre-
 ljati ob velikih praznikih, je zopet
 oživila na Goriškem. Možnarji so
 sicer odpadli, kdo bi se pa tudi poslu-
 ševal tako zastarelih predmetov, ok
 imamo na razpolago moderne priprave
 in razstreliva, proti katerim je nava-
 den smodnik pravi smrkovec. Ročne
 granate vseh vrst in vseh oblik, av-
 strijskega, italijanskega, angleškega
 in francoskega izvora, granate, mine,
 bombe, patrone, vse imamo v zalogi.
 Nedavno je šla taka zaloga v zrak na
 koncu Solkana katerega bi bilo kmalu
 konec. Mnogo ga ni moglo poš-
 kodovati, ker je že itak poškodovan,
 šipe so pa vse popokale, ne morda
 vsled zračnega pritiska, pač pa vsled
 tega, ker so šipe "Ersatz", nič vredno
 nadomestilo, ki mu škoduje vsaka sa-
 pisa. Naslednjega dne pa je šla na
 Rojcah v pionirski vojašnici tik Stan-
 dreža zaloga puškinega streliva v
 zrak, oziroma, je hodila v zrak, ker
 so trajale eksplozije cele tri ure. Pi-
 hal je slučajno ugoden veter, da bi
 pihal od nasprotne strani, se bi vnela
 zaloga min. Iz Standreža je zbežalo
 vse ljudstvo ne radi strahu, pač pa
 radi užitka; gledati ta prizor iz dal-
 jave. In od Sovodenj sem se nutil
 opazovalcu zarediven prizor. Oko je
 uživalo, uho je uživalo in celo nos je
 užival. Informovali smo se po vzro-
 kih te nenadne praznične proslavitve.
 Reklo se nam je (v koliko odgovarja
 informacija resnici, nismo še mogli
 jognati), da stoji za vsemi temi eks-
 plozijami obnova goriške dežele. Vse
 kar stoji, hoče, o popolnoma porušiti
 in komaj potem na novo zgraditi.
 Kmalu bodo na ta način izginile naše
 okoličanske vasi z zemlje, zemljevid
 goriškega okraja bo pobejen, kakor
 da bi ga pobelil cenzor z rdečim svin-
 nikom, vasi boš zaman iskali okrog,
 našel jih boš komaj po daljšem opa-
 njevanju (Nadaljevanje na 3. strani.)

Važna poslanica g. H. Hooverja,
Združenih Držav živilskega upravitelja.
 UNITED STATES FOOD ADMINISTRATION.

United States Food Administration
 Washington, D. C.
 Washington, D. C., May 26, 1918.
 Zaupanje živilske uprave Združenih
 Držav, da se bo ljudstvo v deželi od-
 zvalo navdušeno in s celim srcem po
 prošnjam za zmanjšanje použivanja
 predložiti dejstve vsakim potrebnim
 hrane, je bilo popolnoma upravičeno.
 Dokazali smo svojo zmoglost, ne le
 misliti vkup, marveč tudi skupaj delo-
 vati. Odziv ljudstva je vzrok za se-
 danjo prošnjo.
 Naše delo še ni popolno. Vkljub
 izpodbudnim uspehom naših prizadev,
 vkljub dejstvu, da naši izvozi živih ne-
 prestanto naraščajo in se bližajo naj-
 manjšim zahtevam v inozemstvu, je
 potreba obnovljene gorečnosti in pri-
 zadevnosti nujna. Dočim bi morali
 vsem zahtevam živilske uprave nepre-
 stano zadostovati, so gotove stvari, ki
 jih želim poudariti ob tem času.
 V slučaju mesa in mesenine so po-
 trebe za izvoz v inozemstvo prav veli-
 ke. Dočim je bilo aliirsko použiva-
 nje zmanjšano povprečno 1¼ funta za
 osebo na teden, uživamo mi danes
 povprečno 3¼ funta za osebo na te-
 den. Ta razdelitev je krivična. Spora-
 zumljenje o teh dejstvih upraviči našo
 prošnjo, da se použivanje vseh vrst
 mesa, vstevši kuretino, kolikor mogo-
 če zmanjša na 2 funta na teden za ose-
 bo nad štiri leta starosti.
 V slučaju sladkorja (cukra) smo v
 zadregi vsled potrebe, rabiti ladje za
 prevažanje naših vojakov in hrane za
 alirance, in zato moramo rabiti slad-
 kor z veliko varčnostjo. Poudariti
 moramo važnost shranjevanja in var-
 čevanja v veliki meri med našim ljud-
 stvom to poletje, in naš razpoložni
 sladkor se mora hraniti v to svrhu.
 Ali položaj glede pšenice je najres-
 nejši v živilskem zalaganju aliirskega
 sveta. Če hočemo zadostiti najmanj-
 šim pšeničnim zahtevam naših armad
 in aliirskih ter trpečih milijonov v
 aliirskih deželah, se mora naše použi-
 vanje pšenice v Združenih Državah de
 prihodnje žetve zmanjšati na približno
 eno tretjino navadnega použitka. Ne-
 doumno je, da ne bi bili kos tej krizi.
 Za vsakega izmed nas, ki lahko osebn
 prispeva k olajšbi človeškega trplje-
 nja, je to predpravica, ne žrtev. Vsi
 sloji našega prebivalstva ne morejo
 nositi tega bremena enako. Tisti, ki
 opravljajo telesno delo, potrebujejo
 večjega krušnega deleža, nego tisti, ki
 sedijo med delom. Vsed neprestane-
 ga vsakdanjega opravila žensk in gos-
 spodinjstva v velikih mestnih sred-
 iščih že pripravljen živilski delež, kar
 je pekarski stalni Victory-hleb. Na-
 dalje moramo neprestano paziti na po-
 sebne zahteve otrok in onemoglih
 ljudi.
 Da zadostimo položaju v inozem-
 stvu in preprečimo resno trpljenje
 doma, je neobhodno potrebno, da se
 vsi tisti, ki jim dovoljujejo okoliščine,
 zdržujejo pšenice in pšeničnih izdelkov
 vsake vrste do prihodnje žetve. Znano
 je in vse hvale vredno, da so mnoge
 organizacije in nekatere občine že
 sklenile, slediti ta načrt.
 Upati je, da boste naznanili to svoji
 organizaciji in svoji občini, priporoči-
 joč tistim, ki jim okoliščine dovoljuje-
 jo, da se nam pridružijo in zavzamejo
 to stališče.
 HERBERT HOOVER.

STRANI OBSEGA
430 Veliki Slovensko-Angleški Tolmač
 prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih
 slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UCI-
 TELJA. Vsebinska knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgo-
 vori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan
 poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slo